

Hospodářská zástavba
vesnických usedlostí na
příkladu plošně zkoumaných
zaniklých vesnic

Eisenhamerová Eliška

552839

Úvod

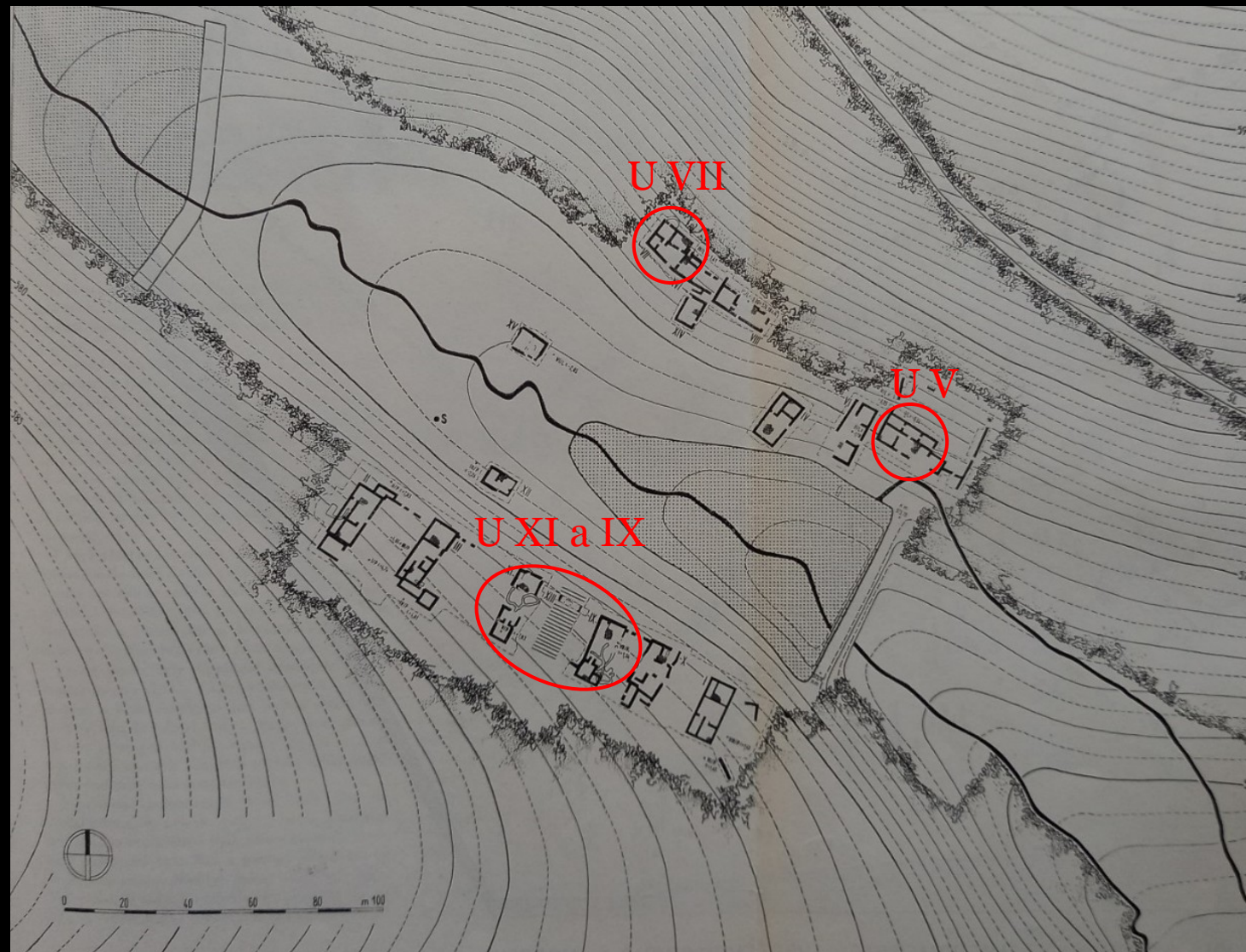
- proč je důležitý plošný výzkum zaniklých středověkých vesnic - komplexní obraz
- Pfaffenschlag, Mstěnice, Bystřec, Konůvky
- kolonizace x stará sídelní oblast

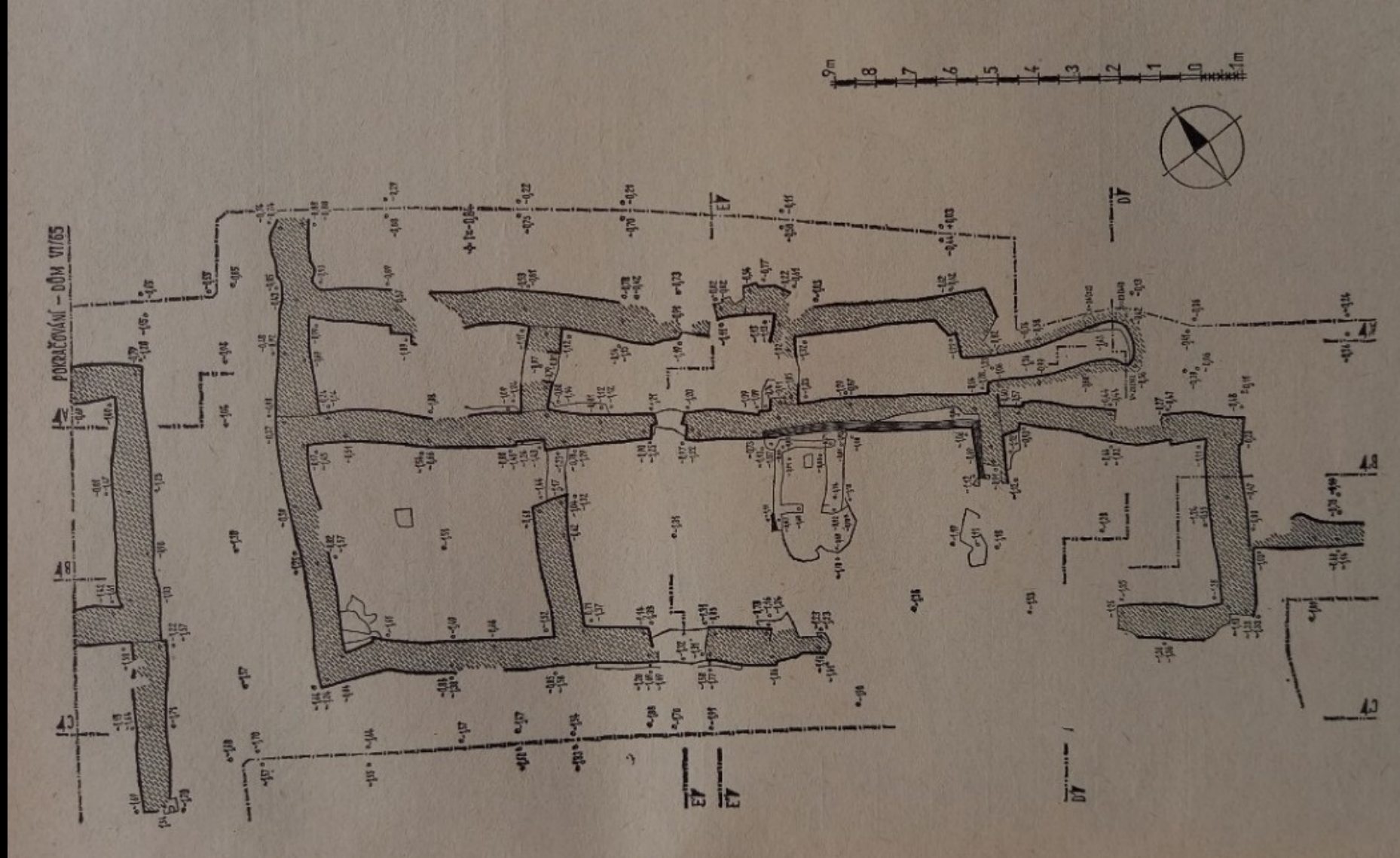
Pfaffenschlag u Slavonic

- 1960-1971, Vladimír Nekuda
- mladohradištní ves
- středověká ves (pol. 13. st. – 20. l. 15. st.)
- krátká dvouřadá lesní lánová ves potočního typu
- dvoudílné, vícedílné domy + „mlýn“
- pec s vyvýšeným ohništěm v jizbách (U V)
- hosp. zázemí a stavby – záhumenicová pluž., chlévy
- kolonizace

Nekuda, V., 1975: Pfaffenschlag. Zaniklá středověká ves u Slavonic, Brno.

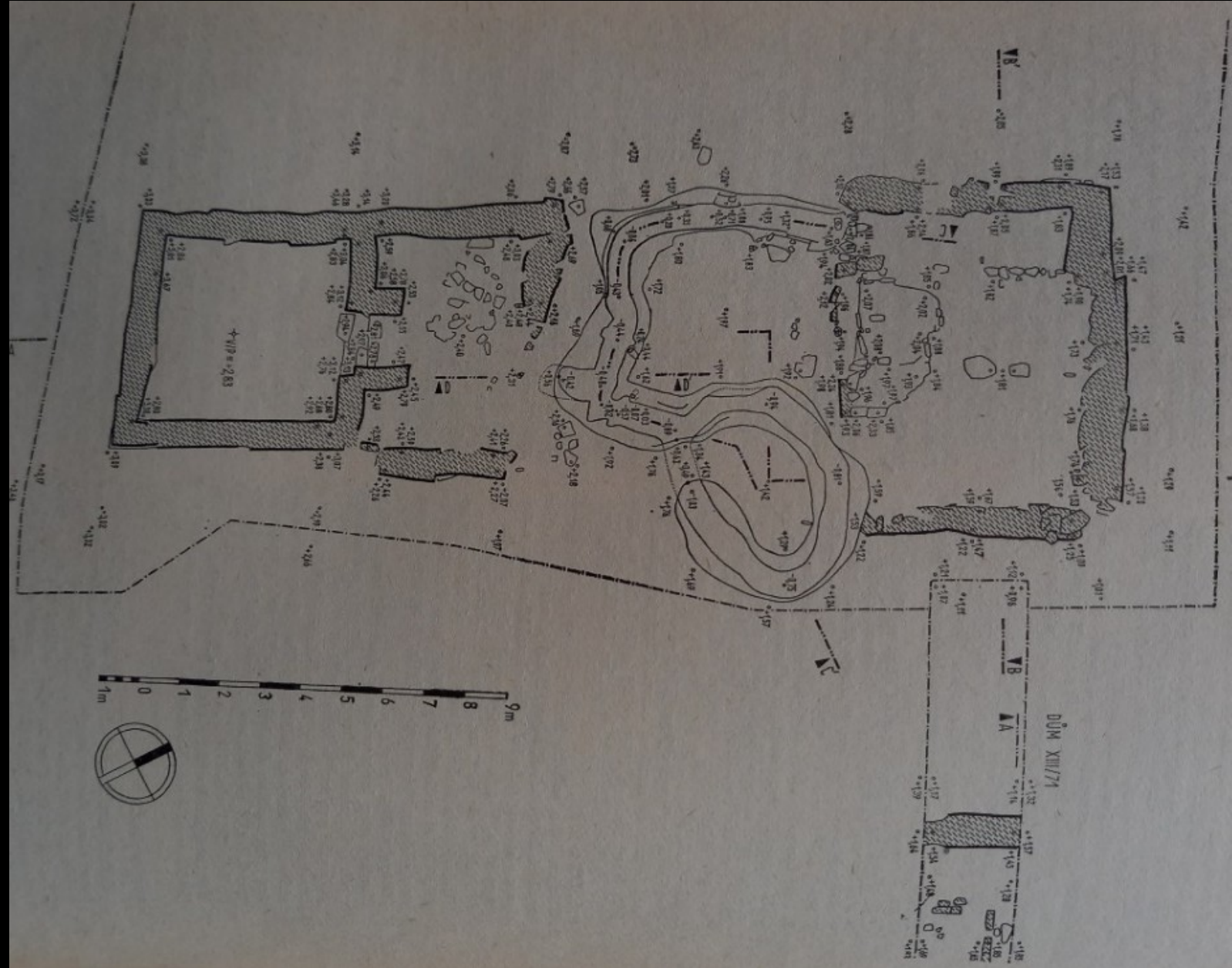

Usedlost V

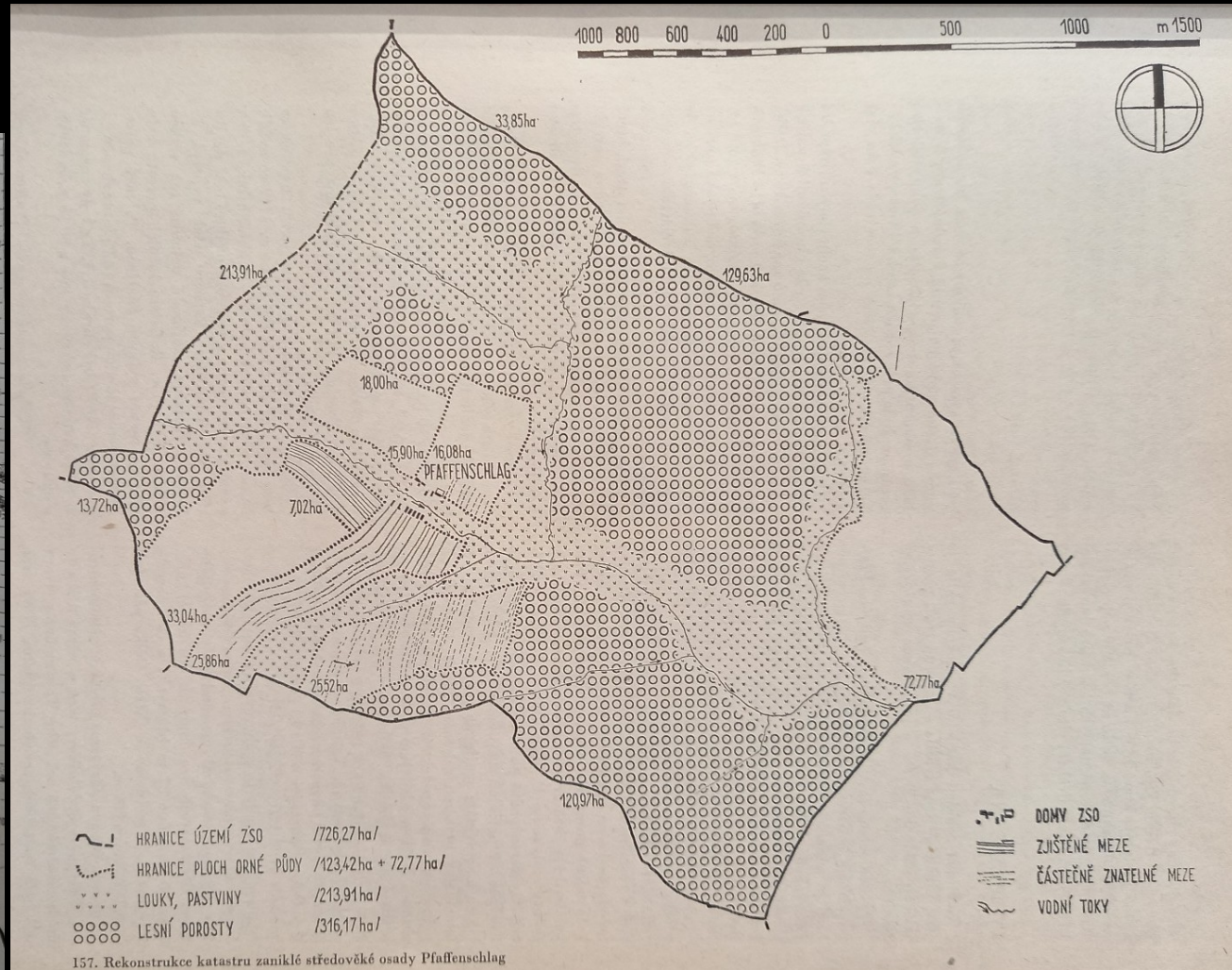
Sklepy a lochy

- vchod ze síně
- rampovitý
- úložný prostor
- U IX, XI

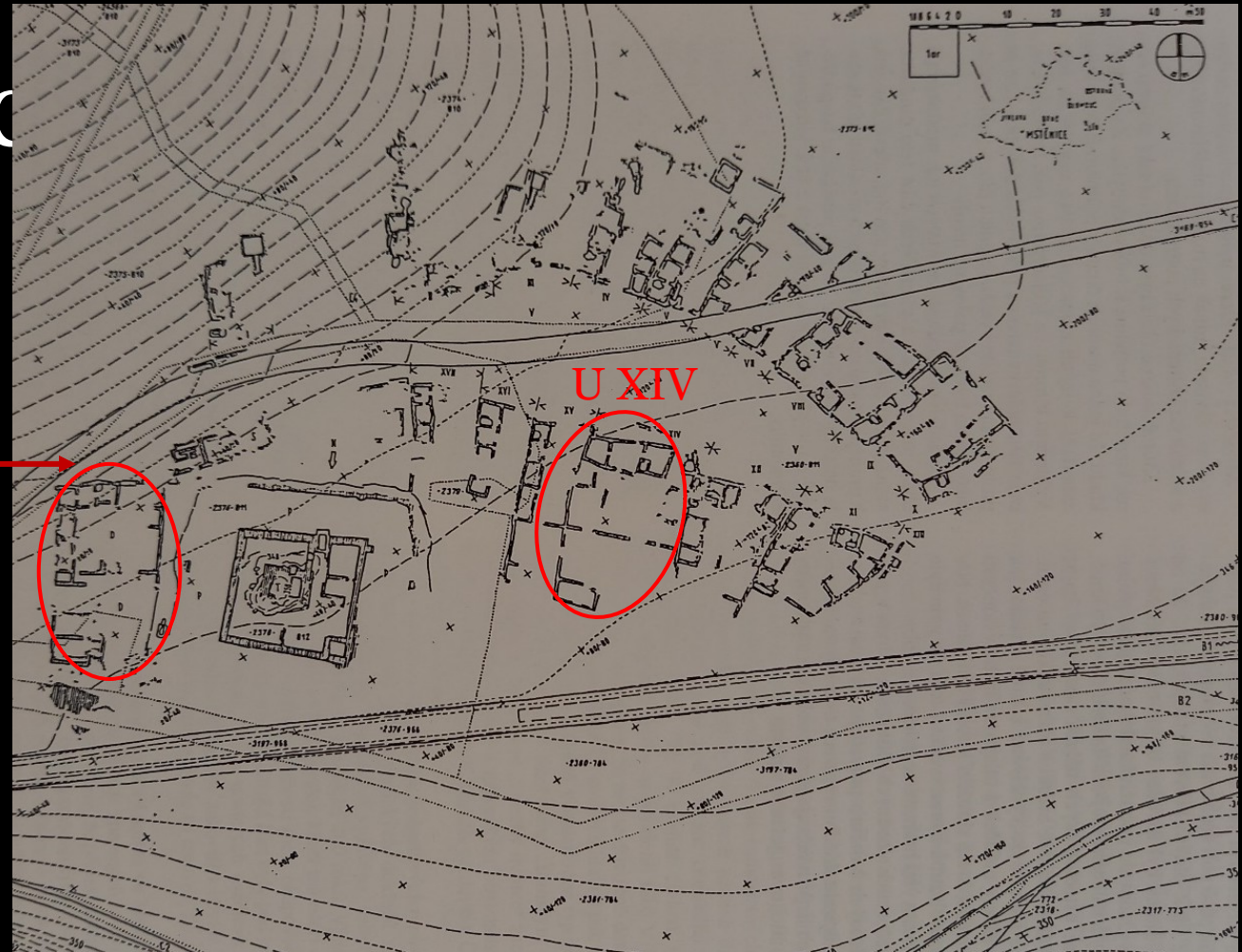
Plužina a hospodářské objekty

- záhumenicová, doplňková
- chlévy, stodoly ne

Mstěnice u Hrotovic

- 1960 – 2009, V. a Rostislav Nekudovi
- hrádek, předsunutá opevnění, hospodářský dvůr, tvrz, ves
- stará sídelní oblast (10., 11. st.; 13. st. – 1468)
- kamenné, u jizeb srubová konstrukce
- návesní ves typu oválnice
- trojdílné domy, štítem do návse, zrcadlové převrácení přes návse

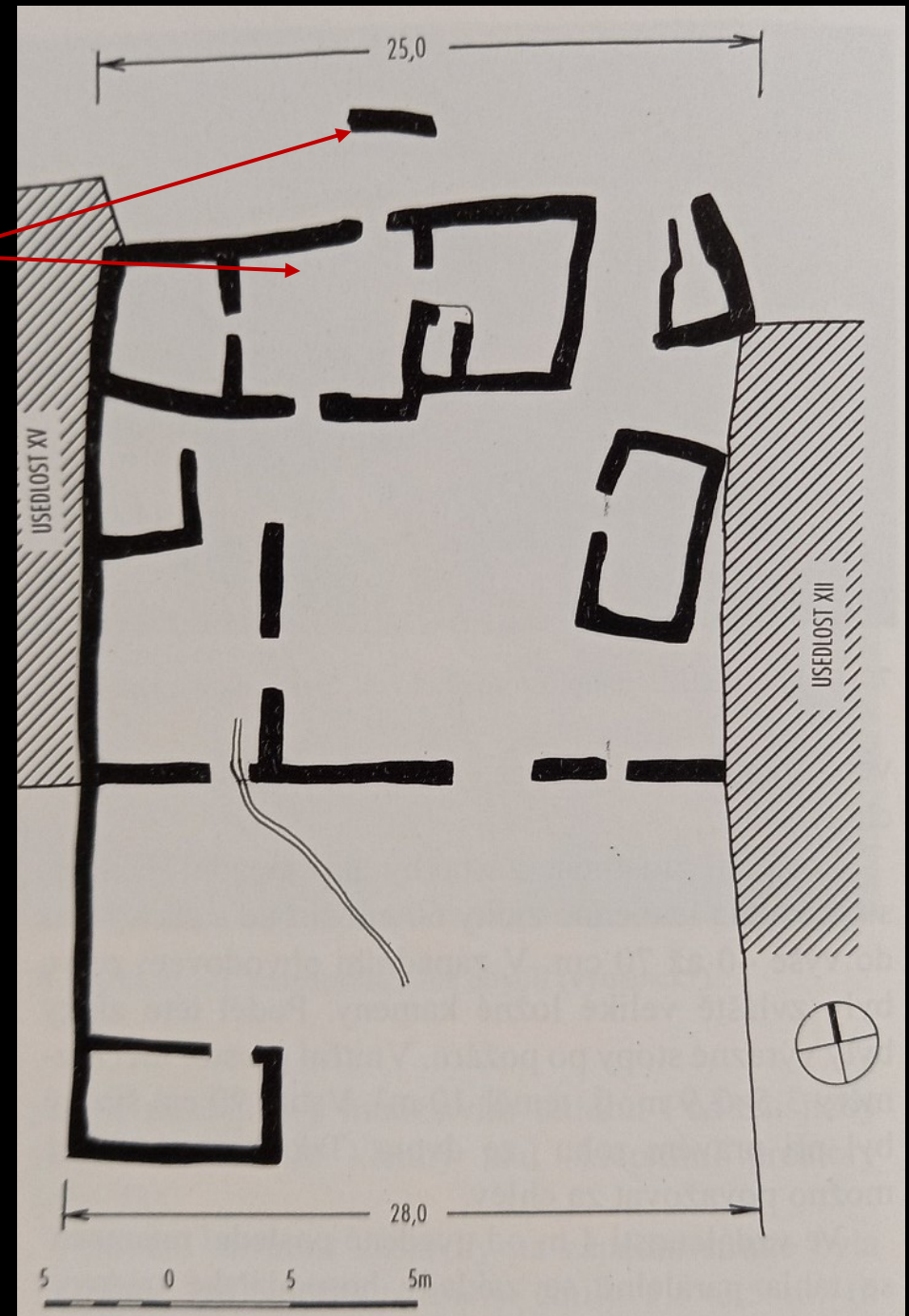

Nekuda, V., 1985: Mstěnice 1: Zaniklá středověká ves u Hrotovic. Hrádek, tvrz, dvůr, předsunutá opevnění, Brno.

Nekuda, V. - Nekuda, R., 1997: Mstěnice 2: Zaniklá středověká ves u Hrotovic. Dům a dvůr ve středověké vesnici, Brno.

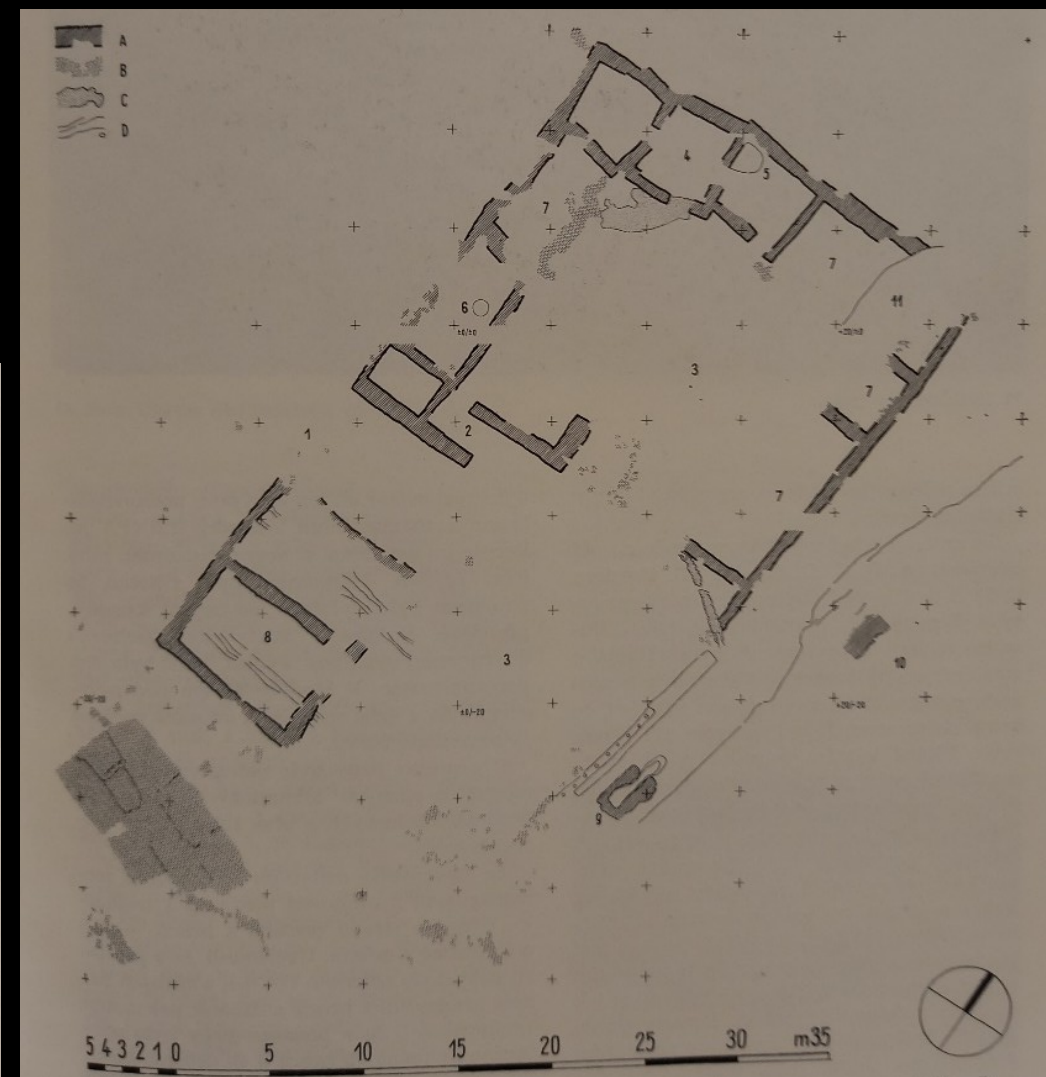
Usedlost XIV

- rychtář – síň, zastřešení prostoru
- chlévy, špýchar, kolna a stodola

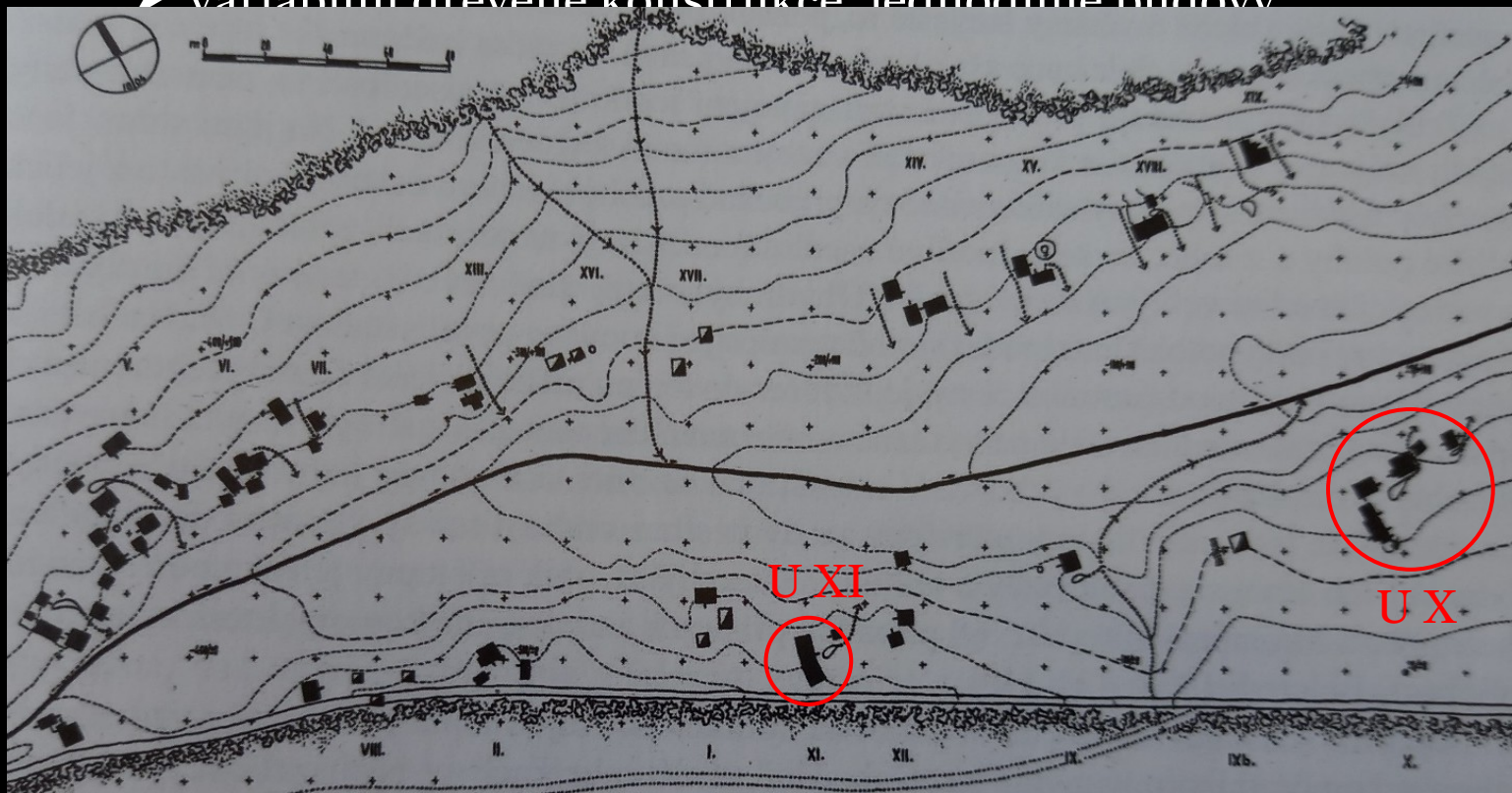
Hospodářský dvůr a stodola se sušárnou

- čeledník, kolna, obytná budova, hospodářské stavby na severu
- chlévy na jižní
- kovárna na východě, stodola na severovýchodě

Bystřec u Jedovnic

- 1975 – 2005, Vlad. Nekuda, Ludvík Belcredi
- kolonizace Dražanské vrchoviny, pol. 14. – 1. pol. 15. st. (1437)
- lesní lánová ves, záhumenicová plůžina
- variabilní dřevěné konstrukce, jednodílné budovy

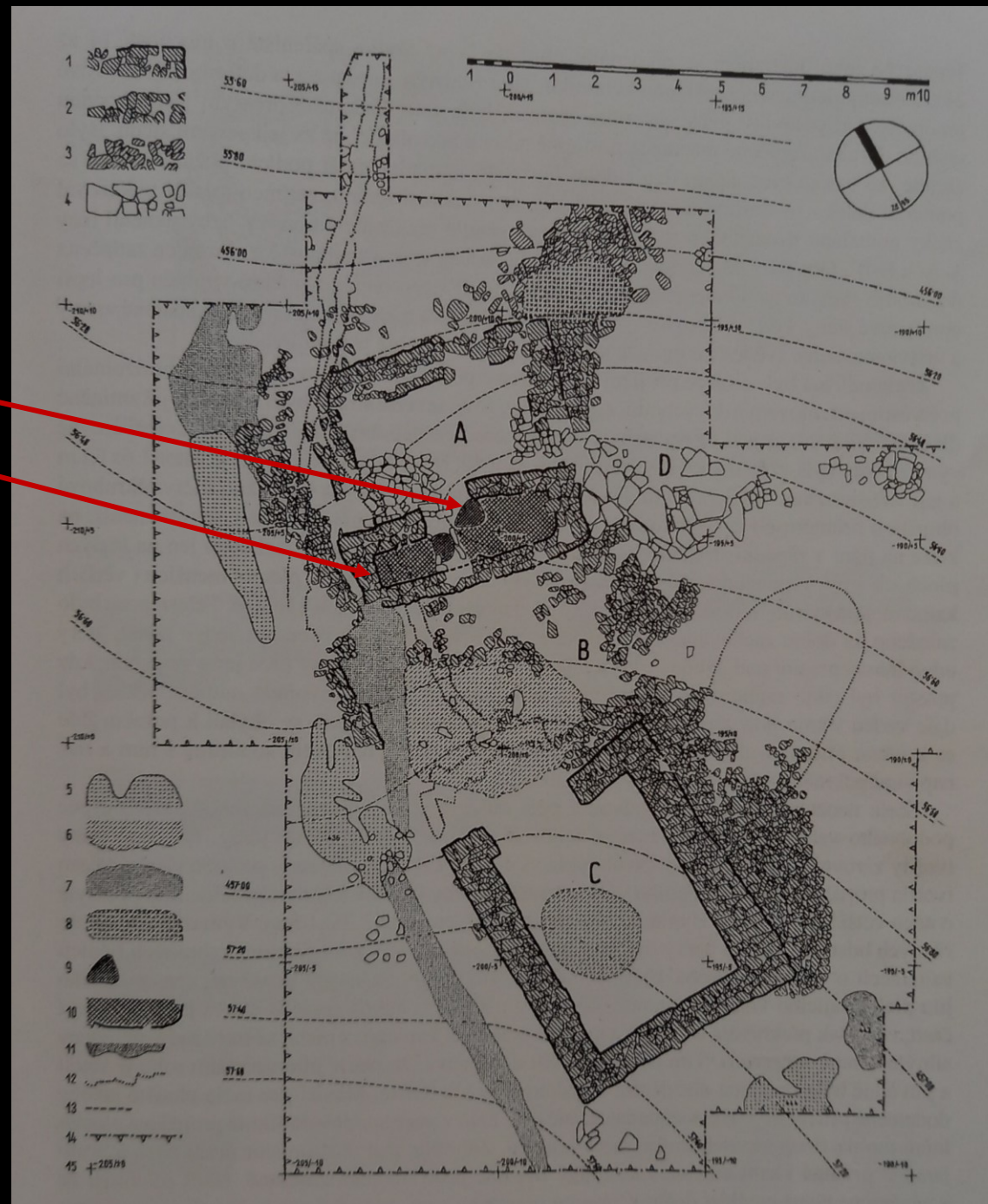

Belcredi, L., 2006: Bystřec: O založení, životě a zániku středověké vsi – archeologický výzkum zaniklé středověké vsi na Dražanské vrchovině 1975-2005, Brno.

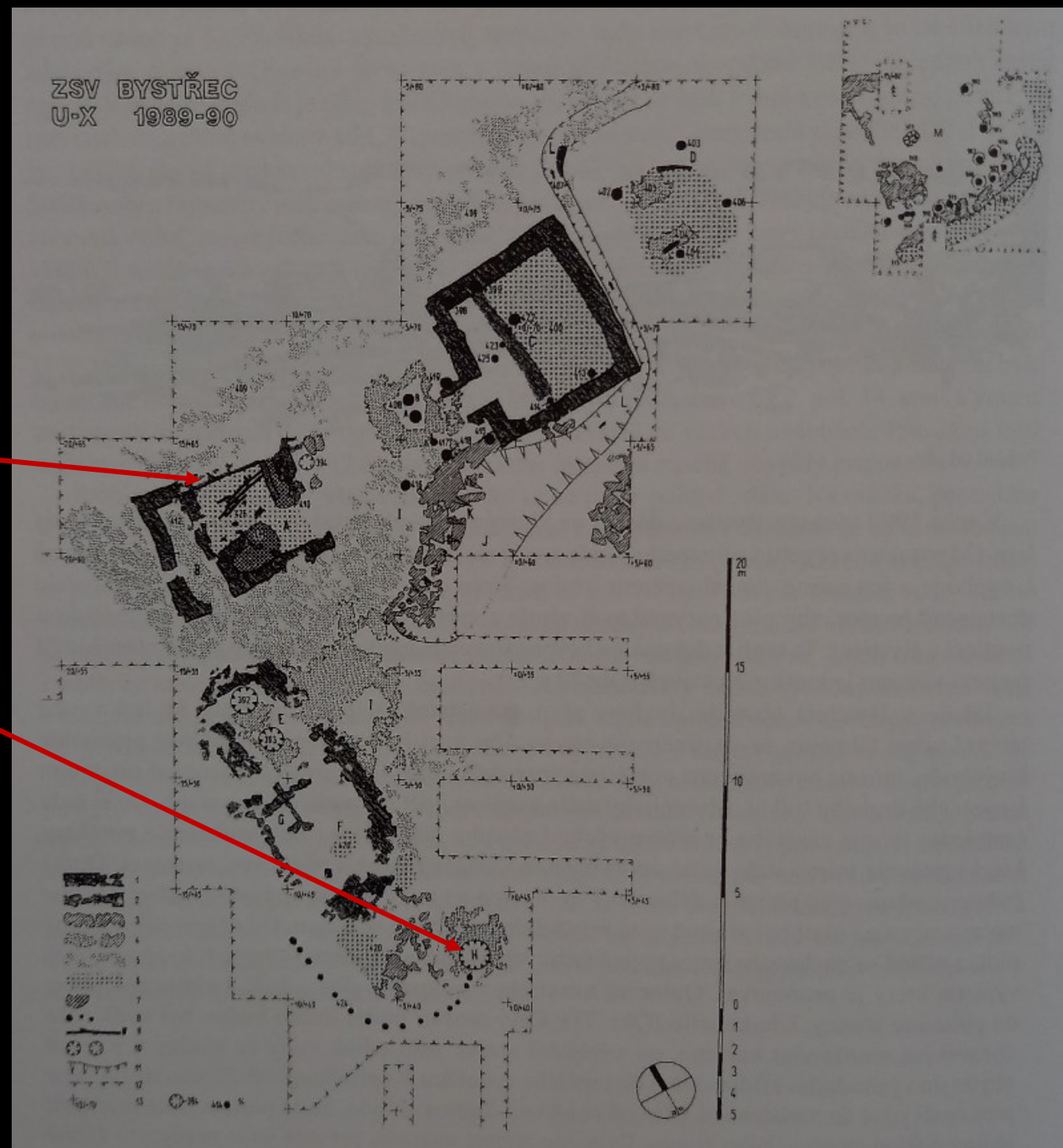
U XI

- klasický trojdíl. dům
- přistavěna druhá, větší pec
- z původní pece kovářská výheň

U X

- 5 hospodářských staveb – velký areál
- jizba
- zděná studna

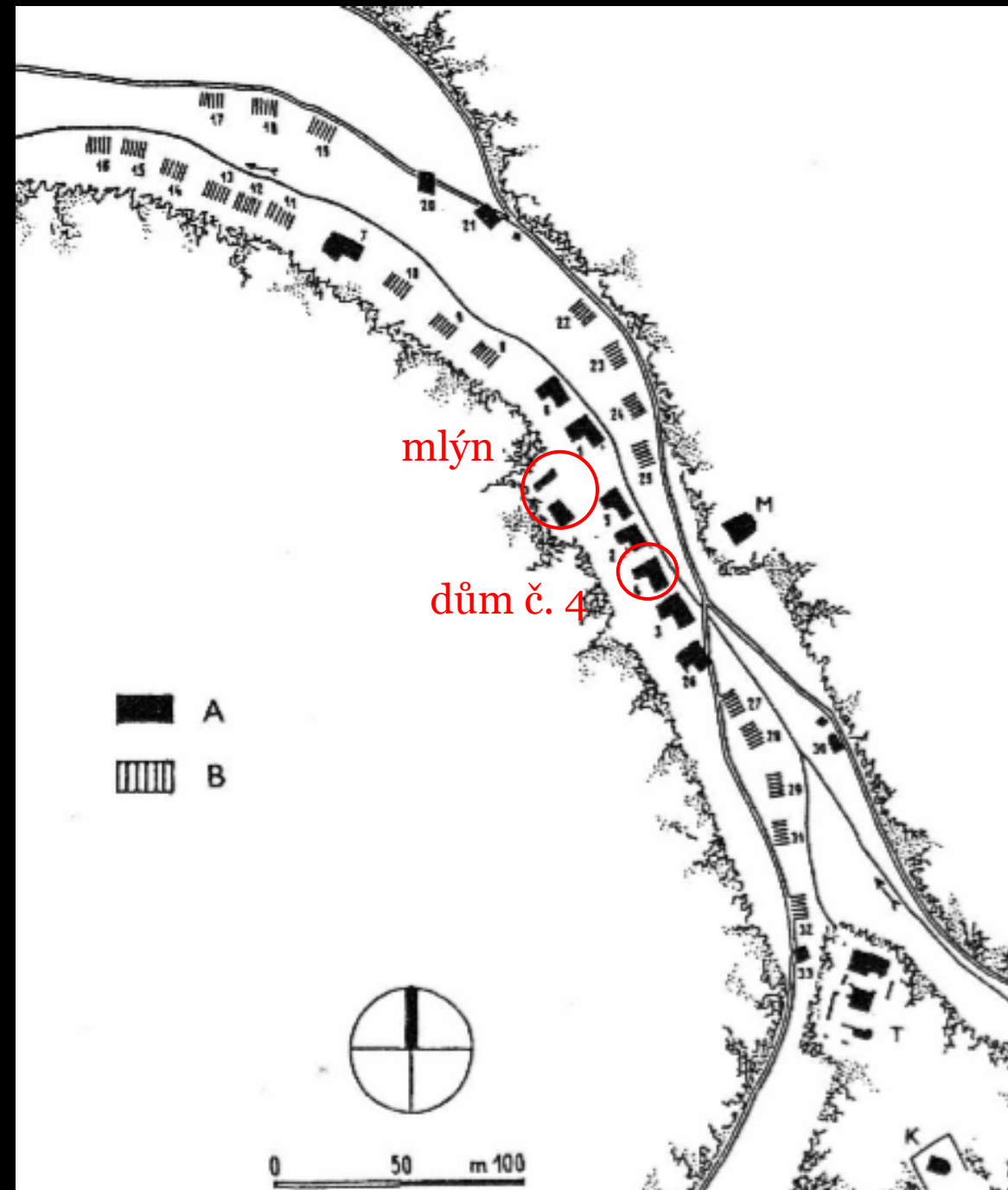

Konůvky u Heršpic

- Dagmar Šaurová, 1960-1982
- starší osídlení, středověké (13. st. – 20., 30. l. 15. st.)
- krátká dvouřadá lesní lánová ves, potok
- trojdílné domy do „L“ (závětrí?), dřevohliněné stavby srubové konstrukce s kamennou podezdívkou
- domy, motte (M), tvrz (T), kostel se hřbitovem (K), větrný mlýn

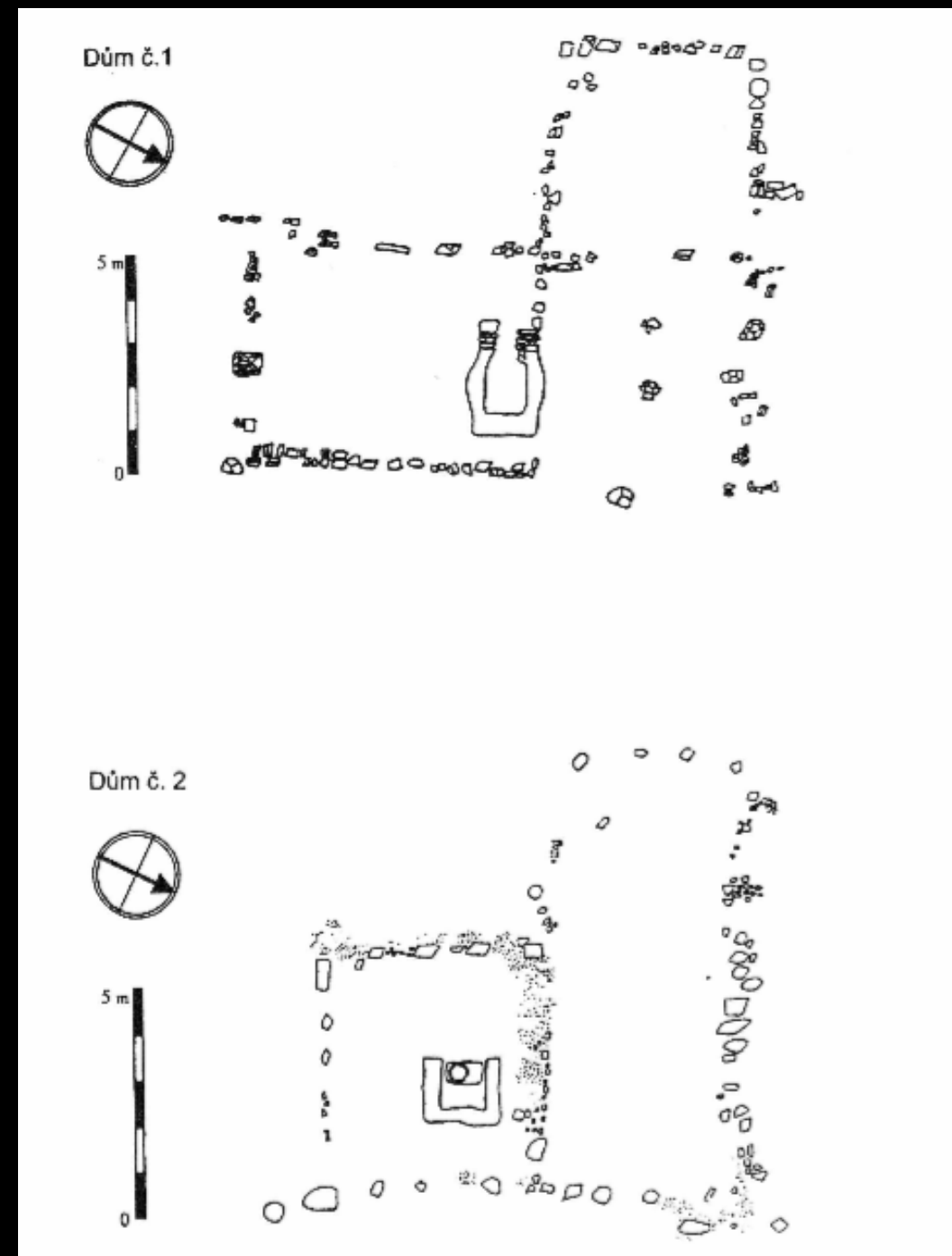
Měchurová, Z., 1997: Konůvky - zaniklá středověká ves ve Ždánickém lese, srovnávací analýza nálezového fondu ze zaniklé středověké vsi Konůvky, kat. Heršpice, okr. Vyškov, Studie archeologického ústavu v Brně XVII/1, Brno

<https://www.digitalniknihovna.cz/knav/view/uuid:9b0f9595-23ef-4bd4-88d5-f2679e107ad8?page=uuid:739adf7b-1119-483d-97e4-oda064a47918>
(7. 10. 2024)

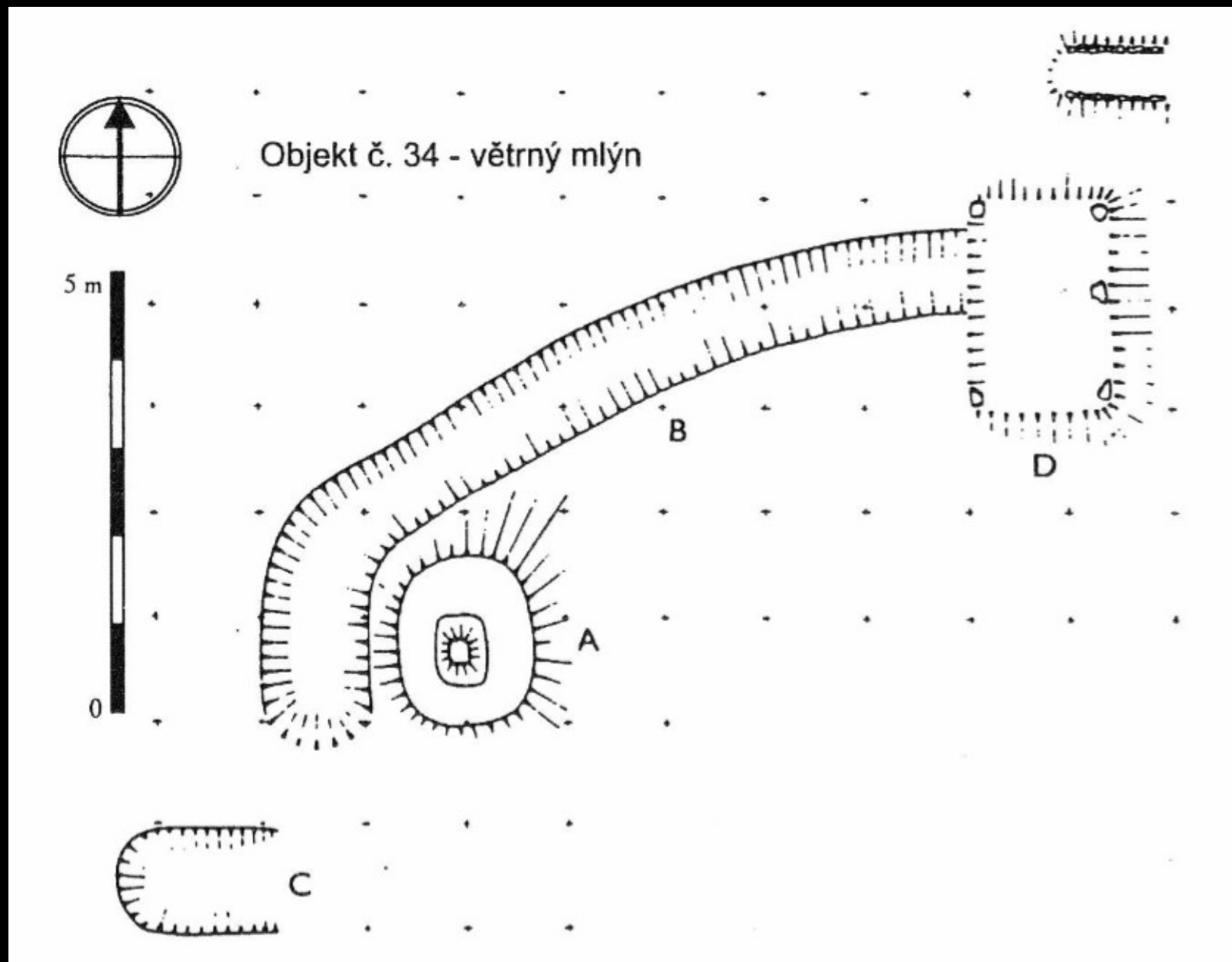
Dům č. 1, 2 a 4

- dům č. 4 - větší, čtyři místnosti, naproti motte, kde dle lidové tradice kostelík
- domy č. 1 a 2 – typické

Mlýn

- A – možná mlýn sloupové konstrukce – údolí větrné, dobré podmínky, nezanechá po sobě moc archeo stop
- C, D – objekty na ukládání obilí

Prameny a literatura

- Nekuda, V., 1975: Pfaffenschlag. Zaniklá středověká ves u Slavonic, Brno.
- Nekuda, V., 1985: Mstěnice 1: Zaniklá středověká ves u Hrotovic. Hrádek, tvrz, dvůr, předsunutá opevnění, Brno.
- Nekuda, V. - Nekuda, R., 1997: Mstěnice 2: Zaniklá středověká ves u Hrotovic. Dům a dvůr ve středověké vesnici, Brno.
- Belcredi, L., 2006: Bystřec: O založení, životě a zániku středověké vsi – archeologický výzkum zaniklé středověké vsi na Dražanské vrchovině 1975-2005, Brno
- Měchurová, Z., 1997: Konůvky - zaniklá středověká ves ve Ždánickém lese, srovnávací analýza nálezového fondu ze zaniklé středověké vsi Konůvky, kat. Heršpice, okr. Vyškov, Studie archeologického ústavu v Brně XVII/1, Brno. (<https://www.digitalniknihovna.cz/knav/view/uuid:9bof9595-23ef-4bd4-88d5-f2679e107ad8?page=uuid:739adf7b-1119-483d-97e4-oda064a47918> (7. 10. 2024))

Děkuji za pozornost